

Conclusies van de Raad van 10 mei 2012 betreffende de digitalisering en onlinetoegankelijkheid van cultureel materiaal en digitale bewaring

(2012/C 169/02)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE

OVERWEGENDE HETGEEN VOLGT:

- De digitalisering en onlinetoegankelijkheid van het culturele materiaal van de lidstaten en de langdurige digitale bewaring ervan zijn van essentieel belang om in het digitale tijdperk eenieder toegang te kunnen bieden tot cultuur en kennis en om ruimere bekendheid te geven aan de rijkdom en de diversiteit van het Europees cultureel erfgoed.
- Gedigitaliseerd cultureel materiaal is een belangrijke hulpbron voor de Europese culturele en creatieve sector⁽¹⁾. De digitalisering en onlinetoegankelijkheid van het cultureel erfgoed van de lidstaten, beschouwd in zowel een nationale als een grensoverschrijdende context, draagt met een toenemend aanbod aan nieuwe en innovatieve onlineproducten en -diensten bij tot economische groei en tot het scheppen van banen alsook tot de totstandbrenging van de digitale engemaakte markt.
- Er zijn gecoördineerde maatregelen op het niveau van de Unie nodig om synergieën tussen de nationale inspanningen tot stand te brengen en ervoor te zorgen dat de onlinetoegankelijkheid van het Europees cultureel erfgoed een kritische massa bereikt.
- De context waarbinnen digitalisering en samenwerking op Europees niveau hun beslag krijgen, is veranderd sinds de Raad in 2006 conclusies aannam over digitalisering en onlinetoegankelijkheid van cultureel materiaal en digitale bewaring⁽²⁾. In 2008 zag Europeana, het gemeenschappelijk meertalig toegangspunt tot het digitale culturele erfgoed van Europa, het licht en de agenda voor de verdere ontwikkeling ervan werd vastgelegd in de Raadsconclusies van 2010 over „Europeana: volgende stappen”⁽³⁾;

1. IS VERHEUGD OVER:

- de Aanbeveling van de Commissie van 27 oktober 2011 betreffende de digitalisering en onlinetoegankelijkheid van cultureel materiaal en digitale bewaring⁽⁴⁾ (2011/711/EU) als onderdeel van de Digitale Agenda voor Europa⁽⁵⁾;

2. ONDERKENT:

- de gestage inspanningen die in de lidstaten worden geleverd om het materiaal waarover culturele instellingen beschikken te digitaliseren en online toegankelijk te maken, alsmede de inspanningen om in tijden van economische crisis middelen vrij te maken voor digitalisering;
- het waardevolle werk dat door Europeana, en door de instellingen van de lidstaten en de nationale inzamelingspunten die aan Europeana bijdragen, wordt verricht op het vlak van inhoud en coördinatie;

⁽¹⁾ Volgens het verslag over het Europees concurrentievermogen 2010 is de creatieve sector in de EU goed voor 3,3 % van het bbp en voor 3 % van de werkgelegenheid.

⁽²⁾ PB C 297 van 7.12.2006, blz. 1.

⁽³⁾ PB C 137 van 27.5.2010, blz. 19.

⁽⁴⁾ PB L 283 van 29.10.2011, blz. 39.

⁽⁵⁾ COM(2010) 245 definitief/2.

- dat hoewel vorderingen zijn gemaakt bij de digitalisering van het Europees cultureel erfgoed, verdere stappen nodig zijn om van dit erfgoed in het digitale tijdvak een blijvende troef voor de burgers en de economie van Europa te maken;

3. BENADRUKT HET VOLGENDE:

- de noodzaak om in de online-omgeving bekendheid te geven aan de rijkdom van Europa's culturele erfgoed en om, in het kader van de informatiemaatschappij en de kennis-economie, het creëren van inhoud en nieuwe onlinediensten te bevorderen;
- het essentiële belang de levensvatbaarheid van Europeana, ook wat betreft governance en financiering, op de lange termijn te waarborgen en de noodzaak Europeana verder te ontwikkelen als gemeenschappelijk meertalig toegangspunt tot het culturele erfgoed van Europa en als waardevol hulpmiddel voor de creatieve sector, met name door het verbeteren van de kwaliteit en de diversiteit van het gedigitaliseerde materiaal van allerhande oorsprong (tekst, audiovisueel materiaal, museumvoorwerpen, archiefbestanden enz.);
- de noodzaak van gezamenlijke inspanningen van de lidstaten en de Commissie om kwaliteitsnormen en technische normen te propageren voor de inhoud die in Europeana wordt ingevoerd;
- de noodzaak verder te werken aan technische normen voor digitalisering en meta-gegevens, mede via Europeana, met het oog op de toegankelijkheid en de langdurige bewaring van digitaal materiaal;
- de achterliggende gedachte dat met alle relevante partners wordt samengewerkt om te voorkomen dat in het via Europeana toegankelijk gemaakte materiaal een „zwart gat voor de twintigste eeuw” bestaat, en de noodzaak meer materiaal waarop auteursrechten rusten via de website beschikbaar te stellen;
- de noodzaak van actieve bevordering van vrijwillige⁽⁶⁾ overeenkomsten betreffende grootschalige digitalisering en onlinebeschikbaarheid van werken die niet meer in de handel verkrijgbaar zijn, alsmede van maatregelen met het oog op de vereiste rechtszekerheid in nationale en grensoverschrijdende context;
- de noodzaak om digitalisering en onlinetoegankelijkheid van Europa's culturele erfgoed gestalte te geven met volledige inachtneming van intellectuele-eigendomsrechten;

⁽⁶⁾ Op 20 september 2011 is, na een door de Commissie georganiseerde dialoog van de belanghebbenden, door de vertegenwoordigers van de belanghebbenden te Brussel een memorandum van overeenstemming ondertekend over de belangrijkste beginselen van digitalisering en beschikbaarstelling van niet meer in de handel zijnde werken.

4. NEEMT NOTA VAN:

- het verslag „The New Renaissance” ⁽¹⁾ van de reflectiegroep („comité van wijzen”) over het online brengen van het Europees cultureel erfgoed, en van het recente wetgevingsvoorstel van de Commissie betreffende infrastructuren voor digitale dienstverlening, met inbegrip van de financiering van Europeana als onderdeel van de financierings-faciliteit voor Europese verbindingen ⁽²⁾, alsmede van de voorstellen inzake verweerde werken ⁽³⁾ en hergebruik van overheidsinformatie ⁽⁴⁾;

5. VERZOEKT DE LIDSTATEN:

- het nodige te doen om, overeenkomstig de in de bijlage vermelde prioriteiten:
  - hun strategieën en doelstellingen voor de digitalisering van cultureel materiaal te consolideren;
  - de organisatorische aspecten van de digitalisering en de financiering van digitalisering te consolideren, onder meer door het bevorderen van publiek-private partnerschappen;
  - de randvoorwaarden voor onlinetoegankelijkheid en het onlinegebruik van cultureel materiaal te verbeteren;
  - bij te dragen tot de verdere ontwikkeling van Europeana, onder meer door culturele instellingen aan te moedigen al hun relevante gedigitaliseerde materiaal op de site te plaatsen;
  - zorg te dragen voor langdurige digitale bewaring;

en daarbij rekening te houden met de verschillen in de voortgang en de aanpak van de digitalisering, alsmede met de algemene begrotingsconsolideringsinspanningen van de lidstaten;

6. VERZOEKT DE COMMISSIE:

- Europeana te blijven steunen als een gemeenschappelijk meertalig toegangspunt tot het digitale culturele erfgoed van Europa, in overeenstemming met de Raadsconclusies over Europeana van 2010;
- de resultaten en de op nationaal en op Unieniveau opgedane ervaring samen te brengen, te analyseren en te verspreiden; op basis hiervan om de twee jaar een voortgangsverslag uit te brengen over digitalisering, onlinetoegankelijkheid en digitale bewaring;

- en ondersteuning te bieden ten behoeve van de uitwisseling van informatie en goede praktijken, onder meer over publiek-private partnerschappen en digitaliseringsnormen;

7. VERZOEKT DE LIDSTATEN, DE COMMISSIE EN EUROPEANA OM, BINNEN HUN RESPECTIEVE BEVOEGDHEDEN:

- overeenkomstig de Raadsconclusies over Europeana van 2010 verder te werken aan het draaiboek voor de inhoud van Europeana, en daarbij ook aandacht te schenken aan de meesterwerken van het Europees cultureel erfgoed als geselecteerd in de afzonderlijke lidstaten;
- het grote publiek bewust te maken van het bestaan van Europeana;
- het gebruik van het via Europeana toegankelijke materiaal en de gerelateerde metagegevens voor innovatieve doeleinden te bevorderen, onder volledige eerbiediging van de intellectuele-eigendomsrechten;
- Europeana verder uit te bouwen tot een gebruikersvriendelijk toegangspunt;
- concrete vooruitgang te boeken bij de besprekingen over de beheersstructuur van Europeana.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/comite_des_sages/index_en.htm

⁽²⁾ COM(2011) 665 definitief/3.

⁽³⁾ COM(2011) 289 definitief.

⁽⁴⁾ COM(2011) 877 definitief.

BIJLAGE

Prioritaire acties en indicatief tijdschema

Het voorgestelde schema voor activiteiten en doelstellingen is een indicatief draaiboek voor de werkzaamheden van de lidstaten en de Commissie in 2012-2015.

1. Hun strategieën en doelstellingen voor de digitalisering van cultureel materiaal consolideren door:

Vóór eind 2012 doelstellingen voor digitalisering te consolideren en de aan digitalisering toegekende prioriteit te behouden of, in voorkomend geval, te verhogen
Vóór eind 2013 normen te ontwikkelen voor het selecteren van te digitaliseren materiaal en voor de online-presentatie van het materiaal, alsmede de technische normen te implementeren om de interoperabiliteit en de migratie van inhoud te verzekeren. Wat materiaal in het publieke domein betreft, moeten de normen aanzetten tot een zo ruim mogelijke toegang tot hergebruik en moeten zij het gebruik ontmoedigen van intrusieve watermerken of andere visuele beschermingsmaatregelen die de bruikbaarheid verminderen
Intensiever de vorderingen bij de digitalisering te bewaken om te komen tot nationale overzichten en bij te dragen tot een Europees overzicht
Vóór eind 2013 bijdragen te leveren ten behoeve van evaluaties door de Commissie van de vorderingen bij digitalisering en digitale bewaring op Europees niveau

2. De organisatorische aspecten van de digitalisering en de financiering van digitalisering consolideren, onder meer via het bevorderen van publiek-private partnerschappen, door:

Het aanmoedigen van publiek-private partnerschappen voor digitalisering tussen culturele instellingen en private partners, uitgaande van de criteria die vermeld staan in Aanbeveling 2011/711/EU van de Commissie
Het gebruik, in voorkomend geval, van de structuurfondsen van de EU om digitaliseringsactiviteiten te co-financieren ⁽¹⁾
Het bevorderen van maatregelen voor het optimaliseren van het gebruik van de digitaliseringscapaciteit om schaalvoordelen te realiseren, mede met het oog op het potentieel voor grensoverschrijdende samenwerking

3. De randvoorwaarden voor onlinetoeankelijkheid en het gebruik van cultureel materiaal verbeteren door:

Ervoor te zorgen dat, in beginsel, materiaal in het publieke domein na digitalisering in het publieke domein blijft, met volledige inachtneming van de intellectuele-eigendomsrechten
Vrijwillige overeenkomsten met belanghebbenden en andere mechanismen die de digitalisering en onlinetoeankelijkheid faciliteren van werken die niet meer in de handel zijn, te bevorderen

4. Bijdragen tot de verdere ontwikkeling van Europeana door:

Culturele instellingen en uitgevers en andere rechthebbenden aan te moedigen om hun gedigitaliseerde materiaal via Europeana toegankelijk te maken, rekening houdend met de indicatieve doelstellingen voor de minimale bijdrage van inhoud aan Europeana als vermeld in bijlage II bij Aanbeveling 2011/711/EU van de Commissie
Een ruime selectie te maken van via Europeana toegankelijke werken en voorwerpen van culturele en historische betekenis, waaronder de meesterwerken als geselecteerd in de afzonderlijke lidstaten
Vóór eind 2012 de laatste hand te leggen aan de draaiboeken voor het onderbrengen van inhoud in Europeana, overeenkomstig de Raadsconclusies van 2010, en er daarbij rekening mee te houden dat in Europeana relevant, reeds gedigitaliseerd materiaal moet worden ingevoerd
Inzamelingspunten op nationaal niveau te bevorderen, bijvoorbeeld door nationale inzamelingspunten op te zetten of te versterken en bij te dragen tot grensoverschrijdende inzamelingspunten voor Europeana
Het gebruik van gemeenschappelijke digitaliseringsnormen en het systematisch gebruik van permanente identificatiemiddelen aan te moedigen

⁽¹⁾ Met deze conclusies wordt niet vooruitgelopen op de onderhandelingen over het volgende meerjarig financieel kader.

Aan te moedigen dat de door culturele instellingen aan Europeana geleverde metagegevens kosteloos en breed beschikbaar zijn voor hergebruik en voor innovatieve toepassingen

Europeana bekend te maken bij het grote publiek, waarbij bijzondere aandacht dient uit te gaan naar kinderen en jongeren

5. Zorgen voor langdurige digitale bewaring door:

Strategieën voor langdurige digitale bewaring te bevorderen en te versterken en daarvoor uitvoeringsplannen op te stellen

Het onderling uitwisselen van informatie over strategieën en actieplannen voor langdurige digitale bewaring

De nodige juridische randvoorwaarden te scheppen voor langdurige digitale bewaring wat betreft het door publieke instellingen meervoudig kopiëren en migreren van digitaal cultureel materiaal voor bewaringsdoeleinden, onder volledige inachtneming van de EU-wetgeving en de internationale wetgeving op het gebied van intellectuele-eigendomsrechten

Het treffen van de nodige juridische regelingen voor het deponeren van in digitaal formaat gecreëerd materiaal teneinde de langdurige bewaring daarvan te garanderen

Bij het vaststellen en actualiseren van beleid en procedures voor het deponeren van oorspronkelijk in digitaal formaat gecreëerd materiaal rekening te houden met de ontwikkelingen in andere lidstaten teneinde te voorkomen dat er sterk uiteenlopende regelingen voor het deponeren ontstaan

Er zorg voor te dragen dat er voldoende beschrijvende en technische metagegevens worden geproduceerd als integrerend onderdeel van het digitaliseringsproces of bij het scheppen van oorspronkelijk digitaal materiaal